

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4, de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

Nr.ii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 p. pentru prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare dată
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt să se plătească
în avans în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Pasivitate sau activitate?

I.

De un timp încoace întrebarea de mai sus se susține oare-cum dela sine în discuțiile publice. Fără-ca din partea Românilor să fi fost sulevată în mod formal, presa maghiară a început să se ocupe cu stăruință de dînsa. Dovadă aceasta, că lumea politică maghiară se interesează mult și ar dori să știe, ce vor face Români la viitoarele alegeri parlamentare?

Din presa maghiară discuția a trecut și în foile noastre, precum și în cele din România și chiar din străinătate.

În toate părțile se discută, se fac coniecții și se colpotează diferite versiuni: ba că Românii vor părăsi pasivitatea, ba că nu vor părăsi-o.

Așa stînd lucrurile, chestia atitudinii noastre în viitoarele alegeri parlamentare a devenit de mare actualitate și de mare importanță. Nu putem să o privim de o afacere particulară a noastră, ci de o afacere politică de prima categorie.

Ni-se impune dar să cugetăm cu maturitate asupra ei și să ne pregătim din vreme a-i da soluțiunea cea mai potrivită cu interesele noastre naționale și cu interesele patriei.

Adevărat, că această soluțiune, între impregiurările de față, nu este ușor de găsit și mai presus de toate nu este ușor de dus în îndeplinire.

Conferența națională, după vechea organizație a partidului nostru, se pare că nu se mai poate întruni, sau cel puțin vedem că un se mai întrunește. Comitetul național cu expresie legitimă și recunoscută de toți ai partidului, nu mai există. Ne lipsește dar factorii competenți, care să poată decreta, precum eram obișnuiți în trecut, în chip oficial și obligator pentru toți aderenții partidului, atitudinea noastră.

Și totuși această atitudine trebuie precizată. Ce e dar de făcut?

Înainte de toate, cred că e de datorința presei naționale să deschidă o discuție cât de largă și cât de temeinică asupra chestiei. Pe urmă ar fi de dorit, ca toți fruntașii vieții noastre publice să ia pana în mână și să-și arate în mod franc și precis vederile. Să ne spunem toți părerile și să le cumpenim pe toate, și atunci, sunt conștinși, că ni-se vor impune dela sine cele mai bune, se va stabili în obște alegătorilor români o opinie publică sănătoasă, care în viitoarele alegeri îi va conduce mai bine și cu mai multă autoritate, decât ar pute să o facă astăzi o rî-care din reprezentanții oficiali ai partidului, care mai există sau pretind că mai există.

Înțeleg, însă o discuție serioasă, obiectivă și condusă numai de dorința de a afla calea cea mai bună.

Nu înțeleg să începem din nou a ne bănuși, a ne injura, a ne contesta buna intenție și a ne gratifica unii pe alții cu epitete de trădători etc. Nu înțeleg să începem din nou, nu, mai bine zis, să continuăm modul de discuție observat de la 1895 de unii din publiciștii nostri — spre deliciul tuturor adversarilor cauzei naționale.

Înțeleg să ne călcăm cu toții pe inimă, să lășăm la o parte toate personalitățile și ca sinceri și adevărați Români, preocupați numai de binele poporului, să ne dăm în bună credință și în cuget curat concursul nostru, pentru-ca alegătorii români din vreme să fie orientați despre usul ce interesul națiunii și al patriei cere să facă de dreptul lor electoral.

Ajunși apoi aici, ușor se va găsi chipul, ori că se va întruni, ori că nu se va întruni conferența națională, în care atitudinea noastră în viitoarele alegeri să fie precizată formal și să fie pusă în aplicare.

Scriitorul acestor articoli, fost în mai multe rânduri membru al conferenței naționale, și membru al comitetului național ales la 1892, își permite a începe singur discuția propusă. În articolii următori va expune cu actele în mână, fazele prin care a trecut politica partidului național român, va arăta vederile sale în chestia pasivității, și atitudinea ce crede că ni-se impune să observăm în viitor în această privință. O face, se înțelege, pe răspunderea sa, fără a angaja pe nimenea, și fără altă pretenție, decât numai în speranța, că alții, poate mai competenți, vor continua discuția, îl vor combate, dacă cred de cuviință, vor arăta, unde este greșit, și astfel alegătorii români vor ajunge a fi bine orientați și vor ști ce au de făcut, când viitoarea campanie electorală va începe.

a.

Fiasco Ligilor maghiarizatoare. Foaia provincială maghiară „Szarvasi Lapok” expune, că „Nemzeti szövetség”-urile sunt pe cale a declara faliment și scrie într-alte:

„Unde și în ce consistă cauza bancrutei? În prima linie în aceea, că necesitatea înființării Ligii naționale nu s'a simțit nicăiri, nici pe terenul social, nici pe cel național.”

Ear' ceva mai la vale scrie:

„Pe cât de anormală și a la reclam 'i-a fost înființarea, tot așa 'i-a fost și desvoltarea mai departe. Este adevăr veșnic, că prin ce se produce ceva, prin aceea se poate și susține. Nu simțul lipsei publice naționale, ci reclamul a dat ființă Ligii naționale, deci cu sfîrșitul reclamului a trebuit să-și alba sfîrșit și Liga națională” etc. (Sublinierile sunt ale gazetei din care traducem acestea. — Red. „Tr. P.”)

Mai în jos începe astfel:

„Putem însă întreba și aceea, care comună ori orașe, unde Liga națională afară de constituirea splendidă și delicioasă s'arbitrarilor a produs ceva rezultat?”

De altă parte „Budap. Hivlap” din 17 c, vorbind pe o pagină și jumătate despre decadența morală a societății maghiare, declară:

„Nu măcorăm activitatea celor de la „Emke”, „Femke”, „Országos szövetség”-uri, etc, dar — rîdeți de noi dacă voiți, priviți cel

ce urmează ca efluxul sufletelor naive — mai mare lipsă am ave de lige morale, care ar organiza puterea spirituală a maghiarizării...”

Se poate oare mărturisii mai prețioase?

DIN ROMANIA

Monumentul încorporării Dobrogei. Monumentul comemorativ pentru încorporarea Dobrogei la România, care se ridică la Tulcea, este terminat și au mai rămas numai câte-va mici lucrări de făcut, spre a fi gata de inaugurare. În toamnă va fi inaugurarea solemnă.

Un sat nou. În județul Tulcea în curînd se va inaugura un mare sat la delta Dunării, care va primi numele de „Principele Ferdinand”. Acest sat, situat pe grîndul Stipoc, în mijlocul unei pășuni bogate, prin poziția sa în centrul deltei și nu departe de frontieră, va ave o deosebită însemnătate.

România la congresul de comerț din Filadelfia. Guvernul român a decis a trimite un delegat la congresul internațional de comerț și de industrie, care se va deschide la Filadelfia la 10 Octombrie viitor.

CUVÎNT

la situațiunea noastră culturală

CĂTRĂ

P. S. SA DI EPISCOPIOSIF GOLDIȘ

ȘI

CONSILIERII SEI.

Chestia învățămîntului preocupă azi, ca nici când altă dată, societatea omenească, care a ajuns la convingerea, că numai aceea asigură fericirea și înșai existența popoarelor.

Răpiti fiind de curentul luptelor militante politice, am uitat, că chestia vitală a neamului trebuie deslegată între cei patru muri ai școlii; am uitat, că numai prin școală este calea, care duce la adevărata glorie!

Numărul frumos al școalelor și al învățătorilor încă nu ne poate mulțumi; puținii au cugetat serios asupra organizării școalelor noastre, și mai puținii însă au cercat adevăratele cauze, cari alimentează răul existent și puținii au prescriș după putință remedii.

În următoarele ne permitem a expune vederile noastre în marea chestiune a progresului nostru cultural, sperînd că o minte luminată și o inimă caldă ca a P. S. Sale le va apleta cu părintească bunăvoință.

I. Învățătorii.

Guvernatorii și marii politicieni decid soarta popoarelor pentru ani: învățătorii însă pentru secolii...

Cel mai important factor în cultura noastră națională e-tă, fără îndoială, învățătorul confesional; când biserica va perde acest apostol adict, existența ei va fi numai ceștiune de timp.

a. Cualificarea.

Pedagogiile noastre au menirea de a da tinerimei o cultură specifică pedagogică, ceea ce însă nu o pot realiza, căci în lipsa culturii generale a elevilor lor, trebuie să le deie și o asemenea cultură, în contul culturii speciale pedagogice.

Marele interes cultural pretinde, ca prin întemeierea unui gimnasiu confesional în Arad, în care să se pregătească candidații de pedagogie, să rămână instituit de specialitate, în care să se deie posibilitate tinerimei a-și câștiga cualificația didactică.

Pretindem, ca institutul pedagogic să nu fie asilul tinerilor decăzuți; ca o disciplină severă să îndrepte viața și tăria morală a tinerimei, ca ast-mod să nu se introducă în corpul vieții noastre naționale oameni bolnavi, cari vor distruge apoi din temelie morala vieții noastre.

Așteptăm, ca încă între murii seminarului să se cultive raportul de adevărată și sinceră amicie între tinerimea teologică și pedagogică.

În tinerime să se deștepte mai mult voia pentru diferiții ramii de economie, în care scop să se institue un profesor cualificat de economie, care să cunoască atât teoria, cât și practica economică.

Dacă serios dorim, ca cultul nostru sublim să nu degeneze la scandal, prin neorientarea tinerimei noastre în ale cântării și tipicului, pretindem de urgență, ca pentru cântarea bisericească să se institue un cantor bun, de cari sunt—chiar și între învățătorii emeriși.

b. Clasificarea.

Dacă serios dorim a da un îndemn învățătorimei pentru o activitate statornică și intensivă, ni-se impune clasificarea învățătorimei și a posturilor, admitînd, ca după o activitate serioasă de 5—10 ani, cei dela posturi de cl. 3 și 2, să fie promovăți.

c. Autoritatea.

Opiniile sulevate în conferințele corpului didactic, care singur cunoaște referințele vieții noastre școlare, și în consecință neajunsurile învățămîntului, nu au fost din destul aprețiate de ven. noastre autorități.

Cu câtă căldură nu s'a discutat — în multe întruniri — cauza culturii, în câte chestiuni nu s'au propus reforme și ameliorațiuni, și din toate acestea nimic nu s'a ales!

Dovadă eclatantă, că învățătorimea noastră este încă și acum puțin considerată și apreciată.

„Este mult a vedé ținta, la care ni-suim, mai mult însă a afla drumul, prin care o vom realiza”, a zis cu dreptul mareșalul Molke.

Cine sunt chemați la noi, în consistoriu și în sinodul eparchial, a „afla drumul” în chestiuni de școală? Cu puține excepții tot bărbății, cari numai ce este școala nu știu!

Doriți ridicarea statutului învățătoresc la acel nivel de cultură intelectuală, care îl pretind cerințele de progres ale timpului? atunci deschideți teren și în sinodul corporațiilor noastre reprezentative bisericesti, îmbrățișați cu iubire pe aceia, în mâinile cărora ați depus viitoriul națiunii, luați-ne cuvîntul de a ne mai plînge în viitor, că în corporațiunile noastre bisericesti se decide de școală fără școală, de noi fără noi!...

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. V. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătânești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Direcția.

Gramatica Română, pentru învățământul secundar, de Ioan Petranu, profesor la seminariul român gr. or. din Arad. Partea I. Etimologia. A apărut în a doua ediție, ceea-ce încă dovedește valoarea acestui bun manual de școală și buna primire de care prima ediție s'a bucurat din partea celor competenți. — Prețul e 1 fl. și se poate procura dela autorul din Arad, în a cărui editură a apărut. — Manualul este aprobat și din partea ministrului ungu-resc de culte și instrucție publică.

Curs complet de Limba franceză (Metoda I. Fetter.) de Arseniu Vlaicu, directorul școlii comerciale române din Brașov. Partea I. și II. A apărut în editura librăriei H. Zeidner în Brașov. — Prețul unui exemplar broș. fl. 1'20, legat fl. 1'40.

Librăria-editoare H. Zeidner vestește, că, atât la procurarea acestei cărți, cât și privitor la toate opurile scoase în editura sa, la comanda de fiecare 10 exemplare dă câte-un exemplar rabat. Așa, comandând 10 exemplare, se dau 11 exemplare, la 20 se dau 22; la 30 exemplare — 33 etc.

„Principiile politice” (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Păcășan. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și ceteț. Prețul 2 fl. A apărut în institutul „Tipografia” din Sibiu. În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență teme din domeniul politice, precum: Politica e — știință. Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictul între manuirea dreptului și a politice practice. Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatura științifică, în special însă celor-ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vânzare se află în librăria institutului „Tipografia” din Sibiu.

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătorești din archidieceșană ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisariul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

Bibliografie. „Carol I”, dramă națională în cinci acte, de Traian Victor Țeranu, a apărut la București în tipografia M. Ticles, și constituie o lectură interesantă. Ea se petrece în timpul războiului pentru independență (1877—78) și începe expunerea motivelor de război, deccurgerea războiului și terminarea lui.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

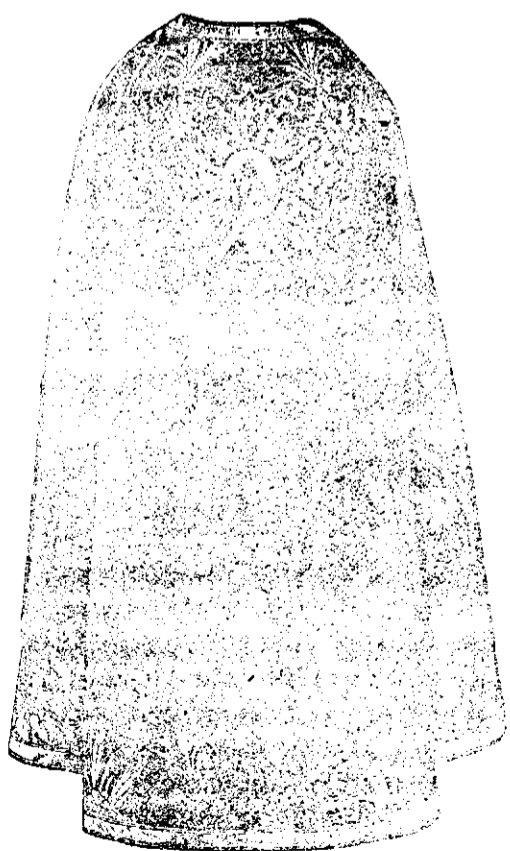
„Propedeutica filosofică” pentru învățământul secu dar, de Gregoriu Flelosu, profesor la gimnaziul român din Năsăud. Partea I. Psihologia empirică, cu un adaus: bucuți de lectură psihologică. Prețul 80 cr. și se află de vânzare la autorul în Năsăud.

„Teoria Dramei”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blagu, zelosul profesor dela gimnaziul român gr-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1'80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramei” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

A apărut „LITURGIA sfântului Iosif Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec național. — Prețul unui exempl. 3 fl legat cu firme 50 cr. mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

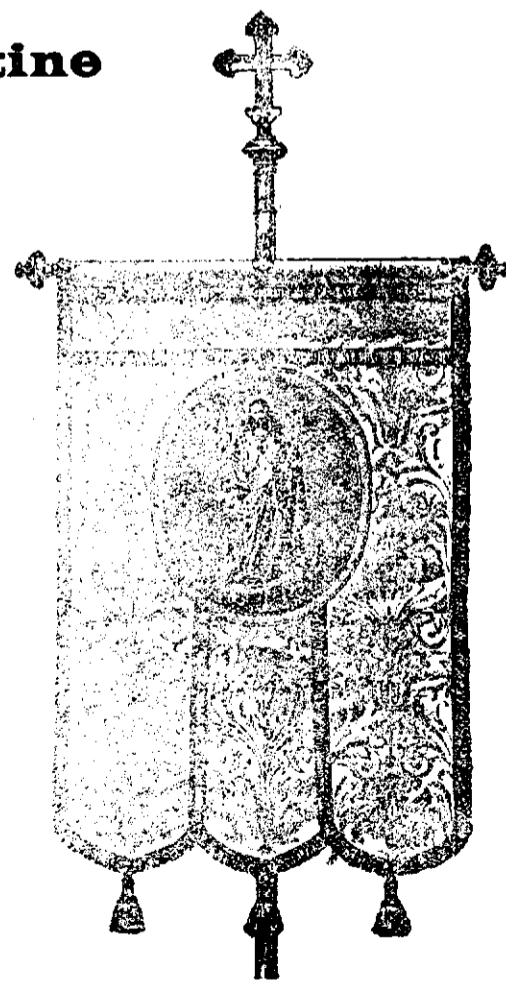
Strict dupa ritul grecesc

Se pot procura mai bune și mai ieftine

Felon, odăjdii pentru diaconi, Stihare, Prapore bisericești, steaguri pentru reuniuni, Sfântul aer (Plastanița), Disc, Potir, Steluțe, Chivot Artoclasia (cutie pentru agneț) Dicheriu, Tricheriu, Cădelniță, icoane pentru iconostas etc. etc.

Prețuri curente (cataloge) bogat ilustrate se trimit la cerere gratis și franco

ERNEST KRIEKL & SCHWEIGE

VIENA I. KOHMARKT 2.

187 26—26